

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/100/2023
Identifikačné číslo spisu:	4121204792
Dátum vydania rozhodnutia:	22.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4121204792.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Plastcom, spol. s r.o., Hattalova 4, Bratislava, IČO: 17 318 378, zastúpenej advokátom Mgr. Oliverom Kristom, Kýčerského 7, Bratislava, IČO: 31 811 671, proti žalovaným 1/ J.. T. B., N. X. P. XXXX, E. L. XXX/XX, E.-H., 2/ J.. Q. S., N. X. H. XXXX, F. XXXX/XX, A., spoločne zastúpeným advokátom JUDr. Igorom Hunom, Seberíniho 1, Bratislava, IČO: 51 016 834, o zaplatenie 18 378,33 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31Cb/41/2021, o spoločnom odvolaní žalovaných v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Cob/65/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 15Cob/120/2022, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Cob/65/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) predložený Krajským súdom v Bratislave súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti. Krajský súd v Bratislave nesúhlasí s postúpením sporu Krajským súdom v Nitre.

2. Krajský súd v Nitre postúpil spor Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu, že s účinnosťou od 1. júna 2023 je v zmysle § 34 ods. 2 písm. b) CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Nitra zo dňa 27. mája 2022 č. k. 31Cb/41/2021-413 príslušný Krajský súd v Bratislave. V prejednávanej veci ide o konanie v obchodnoprávnej veci, ktorú rozhodol Okresný súd Nitra, pričom odvolanie bolo žalovanými podané pred 31. májom 2023 (13. júna 2022), preto je v súčasnosti na rozhodnutie o odvolaní v tejto veci príslušný Krajský súd v Bratislave a nie Krajský súd v Nitre, ktorému bola vec predložená dňa 29. septembra 2022.

3. Krajský súd v Bratislave nesúhlasí s postúpením sporu a je toho názoru, že funkčne príslušným na

konanie a rozhodnutie o odvolaní je naďalej Krajský súd v Nitre.

4. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Bratislave (§ 43 ods. 2 CSP) dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu nie je dôvodný.

5. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

6. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

7. Podľa § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

8. Podľa § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

9. Podľa § 34 ods. 2 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa:

- a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

10. Podľa § 470 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júla 2016), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

12. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre sudy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely.

13. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby sudy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

14. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Predmetné prechodné ustanovenie ale neupravuje zachovanie funkčnej a ani kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. V danom prípade podľa názoru najvyššieho súdu nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Zo znenia § 471c CSP jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol, ako aj z porovnania s prechodným ustanovením § 470 ods. 4 CSP. Následný prípadný rozpor s dôvodovou správou a aj usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP).

15. V súlade s princípom okamžitej aplikovateľnosti je potom novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 CSP potrebné aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

16. Najvyšší súd ďalej uvádza, že v súlade s vyššie ozrejmenejším výkladom § 471c CSP, z ktorého znenia (na rozdiel od § 470 ods. 4 CSP) a contrario vyplýva, že sa nevzťahuje na funkčnú príslušnosť a ani na kauzálnu príslušnosť a vzhľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy, je za konanie podľa § 22 CSP, (na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 CSP) potrebné považovať konania v obchodnoprávných sporoch vedené na ktoromkoľvek okresnom súde (prípadne mestskom súde), a to bez ohľadu na to, kedy bolo konanie začaté. Preto, pokiaľ súdom rozhodujúcim obchodnoprávny spor v prvej inštancii bol Okresný súd Nitra, podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v spojení s § 22 písm. d) CSP je za konanie o odvolaní proti takému rozhodnutiu funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave.

17. Najvyšší súd si je vedomý zložitosti otázok vyvolaných novelou a nejednoznačnosťou až rozpornosťou novej právnej úpravy. Zvažujúc aj prísne formalistický výklad (kde okresnými súdmi podľa § 34 ods. 2 CSP by bolo potrebné vnímať jedine okresné sudy vymedzené v § 22 písm. d) až h) CSP), ktorý by zapríčinil dvojkoľajnosť posudzovania funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch, najvyšší súd uprednostnil výklad, ktorý rešpektuje účel prijatej novely a zabezpečí jednotné posudzovanie funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch za účinnosti novely.

18. Najvyšší súd pre úplnosť doplnia, že krajský súd je povinný skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania (§ 40 CSP). Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré v rámci novely vo vzťahu k funkčnej príslušnosti prijaté nebolo.

19. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy najvyšší súd poukazuje aj na obdobné názory vyslovené najvyšším súdom v uzneseniach zo dňa 16. augusta 2023 sp. zn.

5Ndob/5/2023, zo dňa 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023 a v uznesení zo dňa 23. augusta 2023 sp. zn. 4Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori, keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo, na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu.

20. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislava s postúpením sporu nie je dôvodný. Na konanie a rozhodnutie o odvolaní je preto príslušný Krajský súd v Bratislave.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.